

Part - II
SANSKRIT, Paper
(Second Language,

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Note :

1. *All questions should be attempted.*
2. *Question Nos. 1, 2, 3, and 14 should be answered in the medium of instructions of the candidate.*
3. *The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devnagari Script) only.*
4. *The bits of a question should be attempted together.*

सूचना: प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान्, अनुवादप्रश्नं (चतुर्दशप्रश्नं) च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत । 1 × 6 = 6
अ) विद्यया वर्धते वर्धते ॥
आ) न्यायेनार्जन चतुर्विधम् ॥
2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
अ) 'रघोः दिग्विजयः' इति पाठस्य सारांशं संक्षेपेण लिखत ।
आ) 'भारतविभूतिः' पद्यभागस्य सारः लेखनीयः ।
3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
अ) मातङ्गस्य चरितं वर्णयत ।
आ) 'वञ्चको वञ्च्यते ध्रुवम्' कथं विवृणुत ।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

4 × 2 = 8

- अ) वृद्धयाः कति पुत्राः ?
- आ) आश्रमे चोरः ऋषिकुमार इव कथं व्यवहारं कृतवान् ?
- इ) भारते वेधशाला कुत्र आसीत् ?
- ई) शङ्करभाष्यस्य व्याख्यानस्य भामतीति नाम कथमागतम् ?
- उ) घटिकायन्त्रो नाम कः ?
- ऊ) राजा कोवलविषये अविचार्य भटान् किमादिदेश ?

5. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2 × 3 = 6

- अ) अयं हि परमो लाभः उत्तमश्लोकदर्शनम् ।
- आ) दिनान्ते निहितं तेजः सवित्रेव हुताशनः ।
- इ) दात्रे ग्रहीतैव नमः करोति ।
- ई) गृहभाराय कल्पते ।

6. द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्यानं लिखत ।

2 × 3 = 6

- अ) धर्मबुद्धिना हतमेतद्धनम् ।
- आ) शरीरं सुतापेक्षी राक्षसाग्रौ होष्यामि ।
- इ) अहं महाराजं मेलितुम् इच्छामि ।
- ई) एतां रात्रिम् अत्रैव यापयामः ।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3 × 2 = 6

- अ) कुचेल इति नाम कथम् आगतम् ?
- आ) रघवे राज्यं केन दत्तम् ?
- इ) मित्रलक्षणं किम् ?
- ई) लोकसंस्थितिहेतवः विद्याः काः ?
- उ) भारतदेशे कस्य अवताराः बहु सञ्जाताः ?
- ऊ) कस्याः जीवनेन स्वभाषा जीवति ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत ।

3 × 2 = 6

अ) मातङ्गः किमर्थं मारितः ?

आ) पापबुद्धिः निशीथे किं कृतवान् ?

इ) कीदृशं घटोत्कचं दृष्ट्वा केशवदासः तत्रास ?

ई) जनाः साधुं कीदृशं मन्यन्ते स्म ?

उ) राजकुमारः पेटिकायां कम् उपावेशयत् ?

ऊ) बर्हानगरे का घोषणा जाता ?

9. विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रं लिखत ।

1 × 5 = 5

अथवा

उद्योगार्थम् अभ्यर्थनपत्रं लिखत ।

10. द्वयोः शब्दौ अन्त, लिङ्ग, विभक्ति, वचननिर्देशपूर्वकं सम्पूर्णतया लिखत ।

2 × 6 = 12

अ) गो

आ) वधू

इ) वन

ई) अस्मद्

11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत ।

2 × 3 = 6

अ) गच्छति

आ) चलेत्

इ) अभवत्

ई) वर्धताम्

12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत ।

3 × 2 = 6

अ) विद्यालयः ।

आ) नरेशः

इ) दिव्यौषधम्

ई) अन्वेषणम् ।

उ) पावकः ।

ऊ) हलीषा ।

13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त ।

3 × 2 = 6

अ) मधु + उदयः ।

आ) सप्त + ऋषयः ।

इ) एक + एकः ।

ई) प्रति + एकम्

उ) हरे + ए ।

ऊ) ते + अपि ।

14. अनुवदत । (आन्ध्र/आङ्ग्लभाषायाम्)

5 × 1 = 5

- अ) सः तत्र तिष्ठति ।
- आ) वयं सर्वे पाठम् अपठाम ।
- इ) मम नाम कृष्णः ।
- ई) त्वं कस्यां कक्ष्यायां पठसि ?
- उ) ते इदानीं ग्रन्थालये सन्ति ।

15. एकेन पदेन समाधानं दत्त ।

5 × 1 = 5

- अ) वेदव्यासस्य पिता कः ?
- आ) रघोः दिग्विजयः इति पाठः केन विरचितः ?
- इ) विद्वान् कुत्र पूज्यते ?
- ई) आन्वीक्षिकी नाम का ?
- उ) महिला भुक्तौ का भवति ?

16. एकेन पदेन समाधानं दत्त ।

5 × 1 = 5

- अ) दशकुमारचरितं केन विरचितम् ?
 - आ) मित्रे कीदृशं भाण्डम् अपश्यताम् ?
 - इ) घटोत्कचस्य पितरौ कौ ?
 - ई) साधुः कानि अखादत् ?
 - उ) पुत्रस्य चिकित्सार्थं वैद्यः किं इच्छति ?
-